

სნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 186.

ხუთშაბათი, 22 იანვარი 1904 წ.

გაზეთის № 2386.

უზსკრული.

მოთხრობა ლეონიდ ანდრეევის.

დღე კიდევაც მიიწურა და ისინი კი, ორნი, სულ მიდიოდნენ, სულ მილაპარაკებდნენ და ვერ ამჩნევდნენ ვერც დროსა და ვერც გზას. წინ, დაქანებულს სერზე, შავად გამოიქტირებოდა პატარა ქალა. ტოტებსა და ტოტებს შუა შვე წითელს, გავარდარებულ ნაცვერჩხალივით აცხუნებდა, ჰაერსა ხუთავდა და ოქროს თუ ცეცხლის ფერ მტვრად ხდიდა. შვე ისე აბლო და ისე ბრუყვილა იყო, თითქო გარშემო ყველაფერი გამჭრალა და მარტო ისღა დარჩენილა, გზასა ღებავდა და თვალისთვის საჩოთიროდ ხდიდა. მიმავალი თვალეშმა ტეხა დაუწყაო, უკანვე შემობრუნდნენ და იმათ წინ ერთბაშად ყველაფერი გაჰჭრა, ყველაფერი დაშოშმინდა და გაიარკვა, დაპატარავდა და ცხად იქნა.

სადაც შორს, ერთის ვერსის თუ მეტის სიშორეზე, შვის წითელმა სხივმა ჩასვლისას ნაძვი გაანათა. იმის მწყანე ფოთლებში სხივი ისე აენთო, როგორც სანთელი ზეფის ოთახში. გზა ჯივრის ფრად შეიღება და თითო ქვეშაც კი გრძელი, შავი ჩრდილი წაყავნა. ქალის თმებზე, შვის სხივებით გაშუქებული, წითელი, მოოქროვებული შარავანდედით ბრწყინავდა. ერთი წერილი ბეწვი განშორდა დანარჩენს და იწყო ჰაერში რყევა და კლაკნა, როგორც ოქროს ბლაბუდამ.

დები იყვნენ. ქალი იყო სულ ჩვიდმეტის წლისა, ნემოვეცი კი იმაზე ოთხის წლით უფროსი და ორივეს მოსწავლის ფორმა ეცვა. ქალს გიმნაზიელისა, სადა, მიხატის ფერი ტანისაცელი, ხოლო ვესა—სტუდენტ-ტენხოლოვის მოხდენილი ფორმა. როგორც ლაპარაკი, ისე სხვა ყველაფერიც ახალგაზღვრი, მოხდენილი და სუფთა ჰქონდათ: მოყვანილი, მოძრავი, თითქოს ჰაეროვანი, თავისუფალი, კანდინერი ნაწილი და ნორჩი ხმები, უბრალო სიტყვებშიაც კი ჩამაფიქრებელ სინაზით მოჰქრიალენი, ისე, როგორც წყრიალებს ხოლმე ანკა მყუდრო გაზაფხულის ღამეს, როდესაც ჩანდებულ მინდვრებიდან თოვლი ჯერ მხოლოდ არ აღებულა.

ისინი მიდიოდნენ, უხვევდნენ ხოლმე იქ, სადაც უტნობი გზა უხვევდა და ორი გრძელი, გაწრიოებული, პატარა თავებიანი სასაცილო ჩრდილი ხან წინ გაუსწრობდა იმათ და ხან გვერდზე ერთ ვიწრო და გძელ ტოტად შეერთდებოდა, როგორც ალვის ხის ჩრდილი. იმათ ლაპარაკის გამო ყურადღებაც არ მიუტყვევიათ ჩრდილებისთვის და კაცს ბაასის დროს თვლიდნენ არ მოუშორებია ქალის ლამაზ სახისთვის, რომელზედაც ვარდისფერმა ჩამავალმა შვემ თითქოს დასტოვა ნაწილი თავის ნაზის საღებავისა. ქალიშვილი კი ძირს, ბლიკზე დიქტირებოდა, ქოლგით პატარა კნეკებს იშორებდა და კაბის წინ ფესხატელების ხამუშ-ხამუშად გამოყოფილს, გამწვეტებულ ცხვირს თვალს ადევნებდა.

გზა შესწყვეტა მტვრიანმა, სიარულისგან ნაპირზე მონგრეულმა თხრილმა, და ისინი მაშინვე შესდგნენ. ზინოჩკამ

გურია.—სიმინდის თოხნა

დაბინდებამ სრულებითაც არ შესწყვეტა და არ შესცვალა იმათი ბაასი. ვატი, ისეთივე ნათელი, გულ-აბდილი და მშვიდი, წყნარ მდინარესავით მოსთქავდა სულ ერთსა და იმავეზე ძლიერებასა, სიყვარულსა და უკუდავებაზე. ორივენი ახალგაზ-

თავი მაღლა აიღო, მოღრუბლულის სახით მიიხედ-მოიხედა და შეეკითხა:

— თქვენ იცით, სადა ვართ? მე აქ არც ერთხელ არა ვყოფილვარ...

გურა. — სიმინდის ტეს.

ვაჭა დაბნეულად თვალი შემოაფლო იჭაურობას.

ვაჭა გაუწოდა ხელი, მუშა ხელი კი არა, — ნაზი და თეთრი, როგორც ქალისა. ზინოქა მზიარულად იყო, უნდოდა თხრილზე თავისთავად გამაბტარიყო, გაქცეულიყო და დაეძახნა, „მოქეციე!“ — „ო, მაგრამ თავი შეიმაგრა, დიდის მადლობის ნიშნად თავი ძირს დახარა და მოწონებით და ცოტა მოკრთალებით გაუწოდა ხელი, რომელსაც ჯერ კიდევ შერჩენოდა ნაზი სიფაფუკე ბავშვის ხელისა. ვაჭსაც კი უნდოდა ამ მოფრთხილ ხელისთვის ძალზე მოეჭირა ხელი, მაგრამ იმანაც აგრეთვე თავი შეიმაგრა, ნახევრად ძირს თავის დახრით თავაზიანად მიიღო ხელი და მიბრუნდა, როდესაც მალღოზზე ამავალს ქალს ოდნავად ფეხი გამოუწია.

— დახ, ვიცი, იქ, აი იმ ბორცვს იქით ქალაქია. მომეცით ხელი, გიშველით.

კვლავ მიდიოდნენ და მილაპარაკობდნენ, თუმცა კი ესლა იმათი თავები გაბრუნებული იყო ხელების ერთის წუთით შეერთებისა გამო. ქალი ჯერ კიდევ ჰგონებდა ხელს სიმხურვალეს იმის ხელის გულისას და მაგარ თითებისას: სიამოვნებას აგრძნობინებდა ესა, თუმცა კი, ცოტა არ იყოს, რცხვენოდა. აგრეთვე ვაჭზედაც იმოქმედა ქალიშვილის პაწია ხელის ნება-დამყოლობა სიფაფუკე, ფეხის შავმა მოყვანილობამ და პატარა ტუფომა, გულუბრყვილოდ და ნაზად ფეხზე ჩაცმულმა. და იყო რაღაც მახვილი, მოუსვენარი ამ გულიდან გაღუფდებულ თეთრ ჭიხორის ეიწრო ზოლებისა და მოყვანილ ფეხის წარმოდგენაში და გამოუცხოებელ ძალ-დატანებით ჩააქრო იმან ესა. მაშინ კი გამზიარულად იჯო,

გურა. — მაგანის (ნამკაღი) გაღუსა.

იმისი გული ისე ფართოდ და თავისუფლად ჰგონებდა თავსა თავის კლაპოტში, რომ იღებდა ღრტოვას, ელფობა, ხელები ზეცას გაეშვირა და შეეძახა: „გაიქეციო, მე დაგეწევით“ — ეს

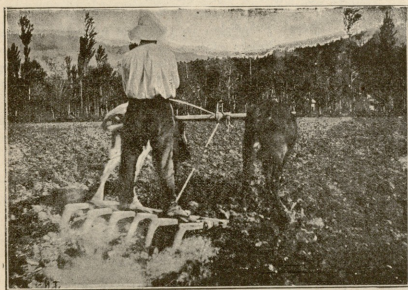
ქველგებური ფორმულა პირველყოფილის სიყვარულისა ტყეთა და მჭუხარე წყალ ვარდნილთა შორის!

ყველა ამ სურვილისაგან ვაქს გული ყელში ებჯინებოდა.

გძელი, სასაცილო ჩრდილები გაჰქრა და გზის მტყევი გაცრიატდა და გაივდა, მაგრამ ისინი ამას ვერ ამჩნევდნენ და მილაპარაკებდნენ. ორივეს ბევრი კი წიგნი ჰქონდა წაკითხული, და სპეტაკი სურათები შეყვარებულ, ტანჯულ და წმიდა სიყვარულისთვის დაღუპილ გმირებისა მიდი-მოდიოდნენ იმათ თვალთ წინ. მენსიერებაში ილიძებდნენ ნაწყვეტები, ვინ იცის, როდის წაკითხულ ლექსებისა, რომელთაც სიყვარული ზმოვან ჰარმონიითა და ტბილ სვედიანობით შეემოსათ.

— არ გახსოვთ, საიდან არის ესა?— ეკითხებოდა ნემოვეციკი და თანაც იგონებდა ლექსს: „...და კვლავ ჩემთან არს იგი, ვინც მიყვას, რომელსაც დაუმღო, არ უთხარი არც ერთის სიტყვითაც მთელი სვედა, მთელი სინაზე, მთელი სიყვარული ჩემი...“

— არა,— მიუგო ზინოჩკამ და ანგარიშ მიუცემლად გაიმგორა:— „მთელი სვედა, მთელი სინაზე, მთელი სიყვარული ჩემი...“

გურა.—ქანის ფარგზე ნავთთში.

— მთელი სიყვარული ჩემი,— ენებლიედ განუმგორა ნემოვეციკი.

კვლავ იგონებდნენ, იგონებდნენ ყველივით წმინდა ქალიშვილებს, რომელთაც მოლოზნისებური შავი ტანისაქელი აცვიათ, შემოდგომის ფოთლებით მოფენილ ბაღში მგდომარენი მარტოობით სწუხან და ბედნიერნი არიან თავიანთ უბედურებით: იგონებდნენ მამაკაცთაც, თუმცა-და ამაყს და მხნეებს, მაგრამ ტანჯულთ და ჭლისაგან სიყვარულისა და გრძნობიერის შეზღუდვის მიზოვნელი. სამწუხარო იყო გამოწვეული სურათები, მაგრამ იმათ მჭუხარებაში სიყვარული სპეტაკად და წმინდად სჩანდა. ვეებერთელად, როგორც ღუნია, ბრწყინვალედ, როგორც მზე და საოცარ სილამაზით წარმოუდგებოდათ სიყვარული და არღარა იყო რა იმაზე მძლე და უმშენიერესი.

— თქვენ შეგიძლიანთ თავი დასდოთ იმის გულისთვის, ვინც გიყვართ?— ჰკითხა ზინოჩკამ და თავის ნახევარ ბავშვურ ხელს დაატკბრა.

— დიახ, შემძლიან,— გადაწყვეტი მიუგო ნემოვეციკი და თანაც მოურიდელად და გულწრფელად შესტკბოდა ქალს. — თქვენა?

— დიახ, მეცა.— ქალი ჩაფიქრდა.— ეს ზომ დიდი მდინარეებაა: თავის დაღება საყვარელ კაცისთვის. მე გულით ვინატრებდი ამას.

გურა.—სადილობა ნავთთებისა ქანში.

იმათი მოკრიალებული და მშვიდი თვალები შეგზდნენ, რაღაც კარგი გავაზავნეს ერთმანეთს და ტუჩებაც გაიღიმეს. ზინოჩკა შესდგა.

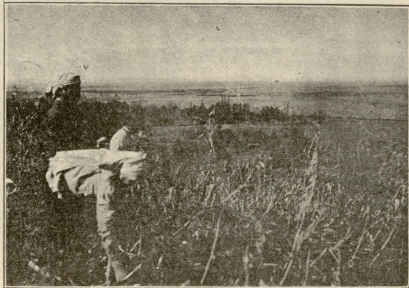
— მოითმინეთ,— წამოიძახა.— ტუტურკაზე ძაფი მიკერაბათ.— გულუბრყვილოთ გასწია ხელი იმის მხრისკენ და ფრთხილად ორი თითით გადმოიღო ძაფი.

— აი!— სიტყვა და სერიოზულად შეეკითხა:— რათა ხართ გვრე ფერ-მხილი და გამზდარი. ბევრსა მეცადინეობთ, არა? ნუ დაიღლით თავსა, არ ვარგა.

— თქვენ ტრედისფერი თვალები გაქვთ და ამ თვალებში ნახერყსაღივით ბრწყინავი წერტილებია,— მიუგო ვაჟმა ქალის თვალების სინჯვის ღროს.

— თქვენ კი შავი გაქვთ. არა, ცხერის ფერი, თბილი და იმათში...

ზინოჩკამ აღარ დათავა და მიბრუნდა. იმისი სახე თანდათან წითლდებოდა, თვალები შეკრთნენ და დაირცხნეს, ტუჩებმა კი უნებლიედ გაიღიმეს. ქალმა აღარ დაუტოლა მომღიზიანება და რიდათი უკმაყოფილო ნემოვეციკის და გასწია წინ, მაგრამ მალევე შესდგა.

გურა.—სიმანდის ტყე ნავთთში.

— შეხედეთ, მზე ჩაივდა!— სველიანის გაკვირვებით შემსახა იმან.

— ჰო, ჩაივდა,— მოულოდნელის, გამგმირავის სველიანობით გაეპასუხა ვიციკი.

ნათელი გაჰქრა, ჩრდილები მიიმაღლნენ და გარშემო ყველაფერი გაფითრდა, დამუწვდა, ყველაფერმა სიკაცხლე დაჰკარგა. იქიდან, საყდრისაქ წინად ელადა გაფარვარებული მზე, შავ ღრუბლების გროვა ჩუმად მოსკურავდა მალა-მალა და სივრცეს ცვლ-და-ცვლ შთქამდა. ღრუბლები ირეოდნენ, ერთ-მანეთს ეჯახებოდნენ, ნელა და მძიმედ სვლიდნენ გაღვიძებული სხეულის მსგავსად, საყდრისაქ წინ მიდიოდნენ, თითქმის, მათი სურვილის წინააღმდეგ, რაღაცა შეუბრალებელი, საშინარი ძალა ერეცებოდა. სხვა ღრუბლებიდან მოწყვეტილი ნათელი, მოკვიანი ღრუბელი, სუსტი და თითქმის შეშინებული, ეულად მიდი-მოდიოდა.

ს. წერეთელი.

(შემდეგი იქნება)

ნ ა რ ე ვ ი

ქალის ტანსამოსის რეფორმა. ასეთი რეფორმა განიზრახეს ბერლინელ მანდილოსანთა წრეებმა. კიდევ შეიმუშავეს ფორმა ახალ ტანსამოსსა. მაგრამ ვერც მანდილოსნებს ეს ახალი ტანსამოსი არაფრად ეგაწივით. კრება ამ ახალ ტანსამოსის განსახილველად მოხდა ევნის „მო-

(უცხოეთის ქუჩის ნაგებობიდან)

უდროეო სიცილი

დათა კლუბში“. ერთი ალიაქოთი ასტრებს ვერცხლმა მანდილოსნებმა, რადესაც გაიგეს, რომ კარსტეტი და სხვა „მოსაგებო“. მორთულება განდევნილია. ნაგებობი კამათის შემდეგ ქალთა კრებაში შემდეგი რეზოლუცია მიიღო: „ყველა ქალმა უნდა ატაროს ისეთი ტანსამოსი, რომელიც უფრო მოსწონს და უფრო უხედავია“.

„ტანსამოსის სასახლე“. სან-ლუის მხოლოდ გამოცენაზე გაიპარებოდა მთელი „სასახლე ტანსამოსისა“. ამ სასახლეში იქნება ყველა ხალხის ტანსამოსი, როგორც ისტორიული, ისე თანამედროვე. ამას წინადა ამ სასახლისთვის ლონდონიდან თერთმეტჯერ განიხილეს ტანსამოსი წაიღეს, დატვირთეს გემები და გაგზავნეს სან-ლუიში. გადატანა დაჯდა (21 დღე მოუწია) 600,000 დოლარად. ტანსამოსის ჩაყვანაზე სანლის ფიგურებს. სხვათა შორის ამ გამოცენაზე იქნება ტანსამოსი ამას წინად დახილულ სერბის მეფისა ალექსანდრეს და დედოფლის დარგასი.

გაცხედა უსანთლოათოთის. ასეთ გაზეთის გამოცემის ეხლაზან შეუდგნენ ვენაში. იბეჭელება იგი ამობურთულის ნიშნებით. პირველი ნაწილი გაზეთისა დათმობილი აქვს პოლიტიკურ ამბებს. შემდეგ სხვა-და-სხვა ამბები ახალ აღმოჩენათა და გამოგონებათა შესახებ. დიდი ადგილი აქვს დათმობილი სამეცნიერო ნაწილს. გაზეთის უკანასკნელ გვერდზე იბეჭდება ამბები უსანთლოათის შესახებ: აწეროლანაში სხვა-და-სხვა თავშესაფარების უსანთლოათოთის და სხვა.

მაქსიმ გორაკი გერმანიაში. არც ერთ რუს-მწერალს ისეთი სახელი არ მოუპოვებია გერმანიაში, როგორც მაქსიმ გორაკი მოიპოვა. მთელი გერმანია იცნობს გორაკს. ამ დამად მზავლად ამზადდნენ გერმანიაში გორაკის პატარ-პატარა ქანდაკებებს და ასადებენ. ჰყლიან პაპირისფარსაც „მაქსიმ გორაკის“ სახელით. დასასრულ, ერთგვარ საწებელს, გემოთი მწარეს, რუს მწერლის სახელი დაარქვეს.

ქალთა კონგრესი. ამა 1904 წელს ბერლინში მოხდება ქალთა მეოთხე საერთაშორისო კონგრესი. ბერლინში შესდგა საორგანიზაციო კომიტეტი, რომელმაც კონგრესი უნდა მოაწესოს. ამ კომიტეტმა კონგრესის თავმჯდომარეებად აირჩია სამი ქალი: ქნი გელიო, ზეროთ-მოძღვრის ცოლი ენსკელი და მასწავლებელი ქალი (გაუთხოვარია) პაპირიკი.

ექიმა. — ნეტავი გამაგებინა, ეს ქალი მართლად აუბდ არის თუ ჩემი მოსახლეა უნდა და თავის ქსელში გამას მხარავს!...

რედაქტორ-გამომცემი: ალ. ჯაბადაძე.